

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

19 päivänä kesäkuuta 2019*

Muutoksenhaku – Kumoamiskanne – Kannekirjelmän lähettäminen telekopiolaitteella – Alkuperäisen kannekirjelmän jättäminen myöhässä unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon – Viivästys postinkulussa – Käsite ”ylivoimainen este tai ennalta arvaamattomat seikat”

Asiassa C-660/17 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 24.11.2017,

RF, kotipaikka Gdynia (Puola), edustajanaan K. Komar-Komarowski, radca prawny,

valittajana,

ja jossa muuna osapuolena on

Euroopan komissio, asiamiehinään J.Szczodrowski, G. Meessen ja I. Rogalski,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-C. Bonichot sekä tuomarit C. Toader, A. Rosas (esittelevä tuomari), L. Bay Larsen ja M. Safjan,

julkisasiamies: N. Wahl,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 24.1.2019 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 RF vaatii valituksessaan unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 13.9.2017 antaman määräyksen RF v. komissio (T-880/16, ei julkaistu, EU:T:2017:647; jäljempänä valituksenalainen määräys), jolla unionin yleinen tuomioistuin jätti tutkimatta RF:n kanteen, jossa

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

vaadittiin kumoamaan komission 15.9.2016 antama päätös C(2016) 5925 final, jolla hylättiin sen kantelu asiassa COMP AT.40251 – Rautatieliikenne, tavaroiden huolinta (jäljempänä riidanalainen päätös).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Euroopan unionin tuomioistuimen perussääntö

- 2 Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön III osastoon, jonka otsikko on ”Asian käsittely unionin tuomioistuimessa”, sisältyvässä 45 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Työjärjestyksessä määrätään määräaikojen pidentämisestä pitkien etäisyyksien vuoksi.

Määräajan päättyminen ei johda oikeudenmenetyksiin, jos se, jota asia koskee, osoittaa, että on ollut ennalta arvaamattomia seikkoja tai ylivoimainen este.”

- 3 Perussäännön IV osastoon, joka koskee unionin yleistä tuomioistuinta, sisältyvän 53 artiklan ensimmäisessä ja toisessa kohdassa määrätään seuraavaa:

”Asian käsittelystä unionin yleisessä tuomioistuimessa määrätään III osastossa.

Asian käsittelyä unionin yleisessä tuomioistuimessa koskevia täsmentäviä ja täydentäviä määräyksiä annetaan tarvittaessa sen työjärjestyksessä. – –”

Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestys

- 4 Unionin yleisen tuomioistuimen 4.3.2015 annetun työjärjestyksen (EUVL 2015, L 105, s. 1), joka tuli voimaan 1.7.2015, kolmanteen osastoon, jonka otsikko on ”Kanteet”, sisältyvän 1 luvun otsikko on ”Yleiset määräykset”. Tämä luku on jaettu viiteen jaksoon, joista neljäs koskee määräaikoja ja sisältää työjärjestyksen 58–62 artiklan.

- 5 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 58 artiklassa, joka koskee määräaikojen laskemista, määrätään seuraavaa:

”1. Perussopimuksissa, perussäännössä ja tässä työjärjestyksessä määrätyt oikeudenkäynnissä noudatettavat määräajat lasketaan seuraavasti:

– –

- b) – – kuukausina – – ilmaistu määräaika päättyy sen päivän päättyessä, joka määräajan viimeisenä – – kuukautena – – vastaa nimeltään tai järjestysnumeroltaan sitä päivää, jona se tapahtuma sattui tai se toimi suoritettiin, josta määräaika on laskettava. Jos kuukausina – – ilmaistun määräajan näin laskettua päättymispäivää ei ole määräajan viimeisenä kuukautena, määräaika päättyy kyseisen kuukauden viimeisen päivän päättyessä.

– –”

- 6 Työjärjestyksen 60 artiklassa, jonka otsikko on ”Määräaikojen pidentäminen pitkien etäisyyksien vuoksi”, säädetään seuraavaa:

”Oikeudenkäynnissä noudatettavia määräaikoja pidennetään pitkien etäisyyksien vuoksi kymmenellä päivällä.”

- 7 Työjärjestyksen 73 artiklan, jonka otsikko on ”Oikeudenkäyntiasiakirjan jättäminen kirjaamoon paperimuotoisena”, 3 kohdassa määrättiin seuraavaa:

”Poiketen siitä, mitä 72 artiklan 2 kohdan toisessa virkkeessä määrätään, ratkaistaessa, onko oikeudenkäynnissä noudatettavaa määräaika noudatettu, otetaan huomioon päivä ja kellonaika, jona täydellinen jäljennös oikeudenkäyntiasiakirjan allekirjoitetusta alkuperäiskappaleesta – – [saapuu] kirjaamoon telekopiolaitteella, jos asiakirjan allekirjoitettu alkuperäiskappale – – jätetään kirjaamoon viimeistään kymmenentenä päivänä sen jälkeen. Tähän kymmenen päivän määräaikaan ei sovelleta 60 artiklaa.”

- 8 Työjärjestyksen 73 artikla poistettiin unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestykseen 11.7.2018 tehtyjen muutosten yhteydessä (EUVL 2018, L 240, s. 68), joilla e-Curia-sovelluksen käyttö tehtiin pakolliseksi oikeudenkäyntiasiakirjojen jättämiseksi.
- 9 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 126 artiklan mukaan on niin, että jos kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat, unionin yleinen tuomioistuin voi milloin tahansa päättää asian käsittelyä jatkamatta ratkaista asian perustellulla määräyksellä.

Käytännön määräykset unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen täytäntöönpanosta

- 10 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen täytäntöönpanosta annettujen käytännön määräysten (EUVL 2015, L 152, s. 1) III.A.2 kohtaan, joka koskee oikeudenkäyntiasiakirjojen ja niiden liitteiden jättämistä telekopiolaitteella, sisältyneissä 79–81 kohdassa määrättiin seuraavaa:

”79. Ratkaistaessa, onko määräaika noudatettu, otetaan huomioon päivä, jona oikeudenkäyntiasiakirja on jätetty telekopiolaitteella, vain siinä tapauksessa, että telekopiolaitteella toimitetun asiakirjan alkuperäiskappale, jossa on oikeudenkäyntiedustajan omakätinen allekirjoitus, jätetään kirjaamoon työjärjestyksen 73 artiklan 3 kohdan määräysten mukaisesti viimeistään kymmenentenä päivänä sen jälkeen.

80. Oikeudenkäyntiedustajan omakätisesti allekirjoittama alkuperäinen asiakirja on lähetettävä viipymättä ja välittömästi sen jälkeen, kun se on lähetetty telekopiolaitteella, eikä siihen saa tehdä vähäisiääkään korjauksia tai muutoksia.

81. Jos oikeudenkäyntiedustajan omakätisesti allekirjoittama alkuperäinen asiakirja ja kirjaamoon telekopiolaitteella aikaisemmin saapunut jäljennös eroavat toisistaan, saapumispäivänä pidetään allekirjoitetun alkuperäisen asiakirjan jättämispäivää.”

Asian tausta ja valituksenalainen määräys

- 11 Koska RF:n nostama kanne oli kumoamiskanne, se oli SEUT 263 artiklan kuudennen kohdan mukaan nostettava kahden kuukauden kuluessa siitä, kun päätös, jota kanne koskee, oli julkaistu; siitä, kun se oli annettu tiedoksi; taikka siitä, kun RF oli saanut siitä tiedon.
- 12 Riidanalainen päätös annettiin tässä tapauksessa RF:lle tiedoksi 19.9.2016. Kanteen nostamiselle varattu kahden kuukauden määräaika, pidennettynä pitkien etäisyyksien vuoksi kymmenellä päivällä unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 60 artiklan mukaisesti, päättyi siis 29.11.2016 keskiyöllä.
- 13 RF lähetti 18.11.2016 telekopiolaitteella unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon kumoamiskanteen. Kannekirjelmän allekirjoitettu alkuperäiskappale saapui unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon kuitenkin vasta 5.12.2016 eli työjärjestyksen 73 artiklan 3 kohdan mukaisen telekopion vastaanottamisesta laskettavan kymmenen päivän pituisen määräajan päättymisen jälkeen.

- 14 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamo pyysi valittajalta kirjeillä 20.12.2016, 7.3.2017 ja 19.6.2017 tietoja siitä, minä päivänä riidanalainen päätös oli annettu sille tiedoksi, ja selitystä sille, miksi kannekirjelmä oli jätetty myöhässä.
- 15 Valittaja toimitti pyydetty selitykset kirjeillä 28.12.2016, 28.4.2017 ja 27.6.2017.
- 16 RF väitti erityisesti kirjeessään 28.12.2016, että kannekirjelmä oli lähetetty paperimuotoisena samana päivänä, jona se oli lähetetty unionin yleiseen tuomioistuimeen telekopiolaitteella, eli siis niin pian kuin mahdollista viimeksi mainittuun ajankohtaan nähden. RF:n mukaan oli kohtuullista olettaa, että kannekirjelmä paperimuotoisena saapuisi unionin yleiseen tuomioistuimeen ennen kymmenen päivän määräajan päättymistä. Sitä, että unionin yleinen tuomioistuin vastaanotti sen vasta 5.12.2016, on pidettävä poikkeuksellisenä viivästyksenä, joka kuuluu Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 45 artiklan 2 kohdan alaan, luettuna yhdessä 53 artiklan ensimmäisen kohdan kanssa. RF:n mukaan tätä tukee se, että kymmenen päivän määräaika on pidetty kohtuullisena sekä unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksessä että käytännön määräyksissä unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen täytäntöönpanosta (80 kohta). RF:n näkemyksen mukaan kanne olisi siis katsottava nostetun määräajassa.
- 17 RF liitti kirjeeseensä 27.6.2017 asiakirjat, jotka osoittivat, että paketti, joka sisälsi kannekirjelmän allekirjoitetun alkuperäiskappaleen, oli jätetty Poczta Polskalle, suurimmalle postialan toimijalle Puolassa, 18.11.2016. Tämä osoittaa sen mukaan, että se oli toiminut vaadittavalla huolellisuudella kannekirjelmän paperimuotoisena jättämiseksi kymmenen päivän kuluessa sen lähettamisestä telekopiolaitteella. Sitä, että paketti oli ollut Puolassa vielä 2.12.2016 ja että se toimitettiin unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon vasta 5.12.2016 eli 17 päivää telekopiolaitteella lähettämisen jälkeen, ei voida lukea sen syyksi.
- 18 RF korosti kyseisessä kirjeessä myös, että kannekirjelmän lähettäminen paperimuotoisena oli annettu Poczta Polskan tehtäväksi tämän julkisen toimijan tarjoamien takeiden vuoksi. RF huomauttaa lisäksi, että sen jälkeen, kun se oli jättänyt kannekirjelmän sisältävän lähetyksen, se ei pystynyt enää millään tavoin vaikuttamaan siihen.
- 19 Muistutettuaan valituksenalaisen määräyksen 15 kohdassa, että SEUT 263 artiklassa tarkoitetut määräajat ovat pakottavia, unionin yleinen tuomioistuin totesi määräyksen 16 kohdassa, että näistä määräajoista voidaan poiketa ennalta arvaamattomien seikkojen tai ylivoimaisen esteen vuoksi ainoastaan täysin poikkeuksellisissa olosuhteissa.
- 20 Unionin yleinen tuomioistuin muistutti valituksenalaisen määräyksen 17 ja 18 kohdassa, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan ylivoimaisen esteen ja ennalta arvaamattomien seikkojen käsitteet sisältävät objektiivisen osatekijän, joka liittyy epätavallisiin ja kantajasta riippumattomiin seikkoihin, ja subjektiivisen osatekijän, joka liittyy kantajan velvollisuuteen suojautua epätavallisen tapahtuman seurauksia vastaan ryhtymällä tarkoituksenmukaisesti toimenpiteisiin, jotka eivät vaadi kohtuuttomia uhrauksia. Kantajan on erityisesti seurattava tarkkaan asian käsittelyn vaiheita ja erityisesti osoitettava huolellisuutta noudattaakseen asetettuja määräaikoja. Ylivoimaisen esteen ja ennalta arvaamattomien seikkojen käsitteitä ei siten voida soveltaa tilanteessa, jossa huolellinen ja järkevä henkilö olisi objektiivisesti voinut välttää kanteen nostamisen määräajan päättymisen.
- 21 Unionin yleinen tuomioistuin korosti kyseisen määräyksen 19 kohdassa, että ennalta arvaamattomana seikkana tai ylivoimaisena esteenä voidaan pitää ainoastaan tapahtumaa, jota ei voida välttää ja joka on siten ratkaiseva syy määräajan ylittymiselle.
- 22 Unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen määräyksen 20 kohdassa, että se, että sen työjärjestyksen 73 artiklan 3 kohdassa säädetään kymmenen päivän määräajasta, ei merkitse, että se, että kannekirjelmän allekirjoitetun alkuperäiskappaleen sisältävän postilähetyksen kuljettaminen kestää yli kymmenen päivää, muodostaisi automaattisesti ennalta arvaamattoman seikan tai ylivoimaisen

esteen. Se korosti määräyksen 21 kohdassa, että postinkulun hitaus ei yksin voi olla ennalta arvaamaton seikka tai ylivoimainen este, jota vastaan kantaja ei voinut suojautua, ellei tapaukseen liity muita erityisolosuhteita, kuten hallinnollinen virhe, luonnonkatastrofi tai lakko.

- 23 Unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen määräyksen 26 kohdassa, että RF oli vastauksessaan unionin yleisen tuomioistuimen esittämään tietopyyntöön todennut vain yhtäältä, että se oli lähettänyt kannekirjelmän allekirjoitetun alkuperäiskappaleen kirjattuna lähetyksenä vastaanottotodistuksin, ja toisaalta, että se oli tietämyksensä perusteella arvioinut, että lähetetty asiakirja saapuisi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon tavallisesti ennen kymmenen päivän määräajan päättymistä. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että vaikka RF:n olisi pitänyt seurata huolellisesti lähetyksen kulkua, se ei ollut esittänyt mitään näyttöä tältä osin.
- 24 Unionin yleinen tuomioistuin totesi lisäksi kyseisen määräyksen 27 kohdassa, että RF ei ollut vedonnut mihinkään muuhun erityisolosuhteeseen, kuten hallinnolliseen virheeseen, luonnonkatastrofiin tai lakkoon.
- 25 Unionin yleinen tuomioistuin totesi näin ollen valituksenalaisen määräyksen 28 kohdassa, että RF ei ollut esittänyt siltä vaadittavaa näyttöä siitä, että postinkulun kesto olisi ollut ratkaiseva syy määräajan ylittymiselle niin, että kyse olisi ollut tapahtumasta, jota ei olisi voitu välttää ja jolta RF ei olisi voinut suojautua.
- 26 Unionin tuomioistuin totesi kyseisen määräyksen 29 kohdassa, että RF ei ollut osoittanut ennalta arvaamattomien seikkojen tai ylivoimaisen esteen olemassaoloa, ja jätti kumoamiskanteen tutkimatta, koska sen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat.

Asianosaisten vaatimukset unionin tuomioistuimessa

- 27 RF vaatii, että unionin tuomioistuin
- kumoaa valituksenalaisen määräyksen ja palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen uudelleen käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi aineellisen kysymyksen osalta siten, että ratkaisusta voi valittaa
 - siinä tapauksessa, että se katsoo, että edellytykset asian ratkaisemiseksi lopullisesti täyttyvät tässä asiassa, kumoaa valituksenalaisen määräyksen ja hyväksyy ensimmäisessä oikeusasteessa esitetyt vaatimukset kokonaisuudessaan
 - velvoittaa Euroopan komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 28 RF vaatii lisäksi eräiden asiakirjojen hyväksymistä uusiksi todisteiksi.
- 29 Komissio vaatii, että unionin tuomioistuin
- hylkää valituksen
 - velvoittaa RF:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Uusien todisteiden hyväksymistä koskeva pyyntö

- 30 Uusien todisteiden hyväksymistä koskeva pyyntö on hylättävä. SEUT 256 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan ja Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan valitus voidaan kohdistaa vain oikeuskysymyksiin eikä siis miltään osin tosiseikkojen

arviointiin, joten uudet todisteet jätetään tutkimatta muutoksenhakuvaiheessa (ks. vastaavasti tuomio 14.9.1995, *Henrichs v. komissio*, C-396/93 P, EU:C:1995:280, 14 kohta ja määräys 25.1.2008, *Provincia di Ascoli Piceno ja Comune di Monte Urano v. Apache Footwear ym.*, C-464/07 P(I), ei julkaistu, EU:C:2008:49, 12 kohta).

Valituksen tarkastelu

- 31 RF esittää valituksensa tueksi neljä valitusperustetta.

Ensimmäinen ja toinen valitusperuste

Asianosaisten lausumat

- 32 Ensimmäisessä valitusperusteessaan, jonka mukaan Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 45 ja 53 artiklaa on rikottu, RF arvostelee unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että tämä on valituksenalaisen määräyksen 17–22 kohdassa virheellisesti rinnastanut ylivoimaisen esteen ja ennalta arvaamattomien seikkojen käsitteet. RF viittaa 30.9.2014 annetun määräyksen *Faktor B. i W. Geşina v. komissio* (C-138/14 P, ei julkaistu, EU:C:2014:2256) 22 kohtaan ja muistuttaa, että unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen mukainen kymmenen päivän pidennys pitkien etäisyyksien vuoksi vastaa aikaa, jonka kuluessa kaiken mistä tahansa unionin alueelta lähetetyn postin on tavallisesti voitava saapua unionin yleiseen tuomioistuimeen, mutta ei voida sulkea pois mahdollisuutta, että tämä aika ylitetään. RF päättelee tästä, että tämän ajan ylittyminen postialan toimijaan liittyvistä syistä kuuluu kiistatta ennalta arvaamattomiin seikkoihin.
- 33 Sen mukaan tätä väitettä tukee unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen täytäntöönpanosta annettujen käytännön määräysten 80 kohta, jonka mukaan oikeudenkäyntiedustajan allekirjoittama alkuperäinen asiakirja on lähetettävä viipymättä ja välittömästi sen jälkeen, kun se on lähetetty telekopiolaitteella.
- 34 RF väittää lopuksi, että tulkinta, jonka unionin yleinen tuomioistuin teki valituksenalaisessa määräyksessä ennalta arvaamattomien seikkojen käsitteestä, merkitsee syrjintää, koska asianosainen, jonka kotipaikka on Puolassa, ei voi käyttää hyväkseen säännöstöä, jonka nojalla asianosaiset, joiden asuinpaikka sijaitsee etäällä unionin yleisen tuomioistuimen sijaintipaikasta, voivat lähettää kannekirjelmän telekopiolaitteella. Näiden asianosaisten olisi hyödytöntä lähettää kannekirjelmä telekopiolaitteella, koska olemassa on vaara siitä, että alkuperäiskappale saapuu unionin yleiseen tuomioistuimeen vasta kymmenen päivän määräajan päätyttyä. Heiltä ei kuitenkaan voida vaatia kannekirjelmän toimittamista henkilökohtaisesti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon.
- 35 RF katsoo toisessa valitusperusteessaan, että unionin yleinen tuomioistuin on rikkonut työjärjestyksensä 126 artiklaa, kun se on jättänyt kanteen tutkimatta.
- 36 Komissio pitää näitä valitusperusteita perusteettomina.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 37 Todettakoon, että määräaikojen noudattamista koskevan vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ennalta arvaamattomien seikkojen käsite ja ylivoimaisen esteen käsite sisältävät samoja osatekijöitä ja niillä on samat oikeudelliset seuraukset. Unionin yleinen tuomioistuin ei tehnyt oikeudellista virhettä, kun se totesi valituksenalaisen määräyksen 17 kohdassa, että nämä käsitteet sisältävät objektiivisen osatekijän, joka liittyy epätavallisiin ja kantajasta riippumattomiin seikkoihin, ja subjektiivisen osatekijän, joka liittyy kantajan velvollisuuteen suojautua epätavallisen tapahtuman seurauksia vastaan

ryhtymällä tarkoituksenmukaisiin toimenpiteisiin, jotka eivät vaadi kohtuuttomia uhrauksia (tuomio 15.12.1994, Bayer v. komissio, C-195/91 P, EU:C:1994:412, 32 kohta; määräys 8.11.2007, Belgia v. komissio, C-242/07 P, EU:C:2007:672, 17 kohta ja määräys 30.9.2014, Faktor B. i W. Gęsina v. komissio, C-138/14 P, ei julkaistu, EU:C:2014:2256, 19 kohta).

- 38 Unionin tuomioistuimien on korostanut, että kantajan on seurattava tarkkaan asian käsittelyn vaiheita ja erityisesti osoitettava huolellisuutta noudattaakseen asetettuja määräaikoja (tuomio 15.12.1994, Bayer v. komissio, C-195/91 P, EU:C:1994:412, 32 kohta; määräys 8.11.2007, Belgia v. komissio, C-242/07 P, EU:C:2007:672, 17 kohta ja määräys 30.9.2014, Faktor B. i W. Gęsina v. komissio, C-138/14 P, ei julkaistu, EU:C:2014:2256, 19 kohta) ja että ennalta arvaamattomien seikkojen ja ylivoimaisen esteen käsitteitä ei voida soveltaa tilanteessa, jossa huolellinen ja järjellinen henkilö olisi objektiivisesti voinut välttää kanteen nostamisen määräajan päättymisen (ks. vastaavasti tuomio 12.7.1984, Ferriera Valsabbia v. komissio, 209/83, EU:C:1984:274, 22 kohta ja määräys 30.9.2014, Faktor B. i W. Gęsina v. komissio, C-138/14 P, ei julkaistu, EU:C:2014:2256, 20 kohta).
- 39 Nyt käsiteltävässä tapauksessa valittaja vain väittää, että se, että unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen mukainen kymmenen päivän määräaika ylittyi, johtui postialan toimijaan liittyvistä syistä, mutta ei ole näyttänyt toteen – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 71 kohdassa –, että se olisi ryhtynyt kaikkiin asianmukaisiin toimenpiteisiin tällaiselta tapahtumalta suojautumiseksi; allekirjoitetun alkuperäiskappaleen lähettäminen välittömästi jäljennöksen telekopiolaitteella lähettämisen jälkeen on vain yksi tässä tarkoituksessa toteutettavista toimenpiteistä.
- 40 Tätä päätelmää tukee unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö, jonka mukaan se, että unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksessä säädetään kymmenen päivän määräajasta alkuperäiskappaleen lähettämiseksi sähköisesti tapahtuneen lähettämisen jälkeen, ei merkitse, että se, että postin kulku kestää yli kymmenen päivää, muodostaisi automaattisesti ennalta arvaamattoman seikan tai ylivoimaisen esteen. Samalla tavoin kuin unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 60 artiklassa määrätty määräaikojen pidentäminen kymmenellä päivällä pitkien etäisyyksien vuoksi, unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 73 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu kymmenen päivän määräaika mahdollisesti erilaisten etäisyyksien ja postialan toimijoiden vaihtelevan nopeuden huomioon ottamisen. Kyseinen määräaika ei siis vastaa postin kululle varattua enimmäisaikaa vaan sitä aikaa, jonka kuluessa kaiken mistä tahansa unionin alueelta lähetetyn postin olisi yleensä voitava saapua unionin yleiseen tuomioistuimeen, mutta ei voida sulkea pois mahdollisuutta, että tämä aika ylitetään (ks. analogisesti määräys 30.9.2014, Faktor B. i W. Gęsina v. komissio, C-138/14 P, ei julkaistu, EU:C:2014:2256, 22 kohta).
- 41 Toisin kuin valittaja väittää, postin toimituksen kestäminen yli kymmenen päivää ei ole ennalta arvaamaton seikka vaan mahdollisuus, joka voi toteutua postialan toimijoiden antamista tiedoista riippumatta.
- 42 Niinpä postinkulun hitaus ei yksin voi olla ennalta arvaamaton seikka tai ylivoimainen este, jota vastaan kantaja ei voinut suojautua, ellei tapaukseen liity muita erityisolosuhteita (ks. vastaavasti määräys 30.9.2014, Faktor B. i W. Gęsina v. komissio, C-138/14 P, ei julkaistu, EU:C:2014:2256, 23 kohta).
- 43 Samoista syistä unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen täytäntöönpanosta annettujen käytännön määräysten 80 kohdasta ei voida päätellä, että silloin, kun oikeudenkäyntiedustajan allekirjoittama alkuperäinen asiakirja on lähetetty viipymättä ja välittömästi sen jälkeen, kun se on lähetetty telekopiolaitteella, tämän asiakirjan vastaanottamista kymmenen päivän määräajan päätyttyä olisi pidettävä ennalta arvaamattoman seikan tai ylivoimaisen esteen piiriin kuuluvana. Nämä käytännön määräykset, jotka sisältävät selityksiä ja neuvoja asianosaisille heidän ohjaamiseksi määräaikojen noudattamiseen, eivät missään tapauksessa voi olla ristiriidassa Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 45 artiklan kanssa, sellaisena kuin sitä on tulkittu unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä.

- 44 Siltä osin kuin kyse on syrjinnästä, jonka väitetään seuraavan ennalta arvaamattoman seikan käsitettä koskevasta oikeuskäytännöstä, unionin tuomioistuin on katsonut useaan otteeseen, että prosessuaalisia määräaikoja koskevien unionin säännösten soveltamisesta voidaan Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 45 artiklan toisen kohdan mukaisesti poiketa ennalta arvaamattomien seikkojen tai ylivoimaisen esteen vuoksi ainoastaan täysin poikkeuksellisissa olosuhteissa, koska näiden säännösten ankara soveltaminen vastaa oikeusvarmuuden vaatimuksia sekä tarvetta välttää oikeudenhoidossa kaikkea syrjintää ja mielivaltaista kohtelua (määräys 8.11.2007, Belgia v. komissio, C-242/07 P, EU:C:2007:672, 16 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 45 Se, että postipalvelujen hitautta sinällään ei voida pitää ennalta-arvaamattomana seikkana tai ylivoimaisena esteenä, on sääntö, jota sovelletaan kaikkiin lainkäytön piiriin kuuluviin riippumatta heidän asuinpaikastaan tai siitä, miltä paikkakunnalta asianomainen asiakirja on lähetetty. Tämän säännön soveltamisella voidaan välttää kyseisten henkilöiden syrjintä tai mielivaltainen kohtelu, koska ketään ei suosita silloin, kun hän vetoaa ennalta-arvaamattomien seikkojen tai ylivoimaisen esteen ilmenemiseen ja näyttää sen toteen.
- 46 Näin ollen kaksi ensimmäistä valitusperustetta on hylättävä.

Kolmas valitusperuste

Asianosaisten lausumat

- 47 RF arvostelee unionin yleistä tuomioistuinta kolmannessa valitusperusteessa siitä, että tämä on katsonut virheellisesti, että RF ei ollut osoittanut Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 45 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettujen ennalta-arvaamattomien seikkojen olemassaoloa, ja arvostelee tältä osin valituksenalaisen määräyksen 26 kohdassa esitettyjä toteamuksia. RF:n mukaan on vaikea kuvitella, mihin ”muihin toimenpiteisiin” se olisi voinut ryhtyä paketin toimittamisen viivästyksen välttämiseksi, koska se oli seurannut lähetyksen kulkua ”lähetyksen seuranta – tracking” -palvelun avulla, vaikka olikin sitten myöhemmin kadottanut lähetyksen valvonnastaan. Se katsoo, että unionin yleisen tuomioistuimen ajatus siitä, että se olisi voinut vaikuttaa lähetyksen toimittamisen keston, on selvästi perusteeton.
- 48 Komissio katsoo, että kolmas valitusperuste on jätettävä tutkimatta, koska valittaja ei väitä, että unionin yleinen tuomioistuin olisi ottanut sille esitetyt todisteet vääristyneellä tavalla huomioon, vaan riitauttaa sen tekemän todisteiden arvioinnin.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 49 On syytä todeta, että unionin yleinen tuomioistuin muistutti valituksenalaisen määräyksen 26 kohdassa, että valittaja oli itse ilmoittanut lähettäneensä paketin, joka sisälsi kannekirjelmän allekirjoitetun alkuperäiskappaleen, kirjattuna vastaanottotodistuksin mutta ei ollut esittänyt tehneensä mitään muita toimenpiteitä. Unionin yleinen tuomioistuin totesi mainitun määräyksen 27 kohdassa, että RF ei ollut vedonnut mihinkään erityisolosuhteeseen, kuten hallinnolliseen virheeseen, luonnonkatastrofiin tai lakkoon. Unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen määräyksen 28 kohdassa, että RF ei ollut esittänyt siltä vaadittavaa näyttöä siitä, että postinkulun kesto olisi ollut ratkaiseva syy määräajan ylittymiselle, minkä seurauksena kyse olisi ollut tapahtumasta, jota ei olisi voitu välttää ja jolta RF ei olisi voinut suojautua.
- 50 Tällaiset seikat ovat kuitenkin tosiseikkoja koskevia toteamuksia ja näytön arviointia, joiden valvonta ei ole unionin tuomioistuimen tehtävä, jollei kyse ole vääristyneellä tavalla huomioon ottamisesta, mitä tässä tapauksessa ei ole väitetty. Kuten tämän tuomion 30 kohdassa on todettu, unionin tuomioistuimen toimivalta valituksen yhteydessä koskee vain oikeuskysymyksiä.

- 51 Unionin yleinen tuomioistuin ei ole näiden tosiseikkoja koskevien toteamusten osalta tehnyt oikeudellista virhettä, kun se on todennut valituksenalaisen määräyksen 29 kohdassa, että RF ei ollut osoittanut ennalta arvaamattomien seikkojen tai ylivoimaisen esteen olemassaoloa.
- 52 Näin ollen kolmas valitusperuste on hylättävä.

Neljäs valitusperuste

Asianosaisten lausumat

- 53 RF katsoo neljännessä valitusperusteessaan, että unionin yleisen tuomioistuimen Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 45 artiklalle antama tulkinta, jonka mukaan postialan toimijan viivästys, joka aiheutti pitkien etäisyyksien vuoksi määrätyn pidennyksen ylittymisen, ei kuulu ennalta arvaamattomien seikkojen käsitteen alaan, on vastoin ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun yleissopimuksen (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus) 6 artiklan 1 kappaletta ja 14 artiklaa. RF väittää, että tämä tulkinta merkitsee epäyhdenvertaista kohtelua kotipaikan mukaan ja on tämän vuoksi syrjivä. RF:n mukaan kyseessä olevien perusoikeuksien rajoitus tällä tavoin ei ole tarpeen eikä oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden.
- 54 Komissio katsoo, että neljäs valitusperuste on jätettävä tutkimatta, koska se on liian epämääräinen ja joka tapauksessa perusteeton.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 55 Muistutettakoon, että tehokkaan oikeussuojan periaate on unionin oikeuden yleinen periaate, joka ilmaistaan nykyisin Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklassa, joka unionin oikeudessa vastaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kappaletta (tuomio 10.7.2014, Telefónica ja Telefónica de España v. komissio, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 56 Tämä periaate eli oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin varmistaminen kaikille ei estä sitä, että kanteen nostamiselle säädetään määräaika (määräys 16.11.2010, Internationale Fruchthandels-Gesellschaft Weichert v. komissio, C-73/10 P, EU:C:2010:684, 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 57 Oikeuskäytännössä on myös katsottu, että tehokasta oikeussuojaa koskevaan oikeuteen ei lainkaan vaikuta unionin oikeuden prosessuaalisia määräaikoja koskevien määräysten tiukka soveltaminen, jolla vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan pyritään oikeusvarmuuden vaatimuksen täyttämiseen ja kaikkinaisen syrjinnän tai mielivaltaisen kohtelun välttämiseen lainkäytössä (määräys 16.11.2010, Internationale Fruchthandels-Gesellschaft Weichert v. komissio, asia C-73/10 P, EU:C:2010:684, 49 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 58 Oikeuskäytännöstä ilmenee lisäksi, ettei poikkeusta mainitusta säännöstöstä voida perustella sillä, että kyse on perusoikeuksista. Säännöt, jotka koskevat määräaikoja kanteiden nostamiselle, ovat nimittäin ehdottomia, ja tuomioistuimen on sovellettava niitä varmistaakseen, että oikeusvarmuus ja oikeussubjektien yhdenvertaisuus lain edessä toteutuvat (määräys 16.11.2010, Internationale Fruchthandels-Gesellschaft Weichert v. komissio, asia C-73/10 P, EU:C:2010:684, 50 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 59 Lopuksi – kuten tämän tuomion 45 kohdasta ilmenee – säännön, jonka mukaan postipalvelujen hitaus ei yksin voi muodostaa ennalta arvaamatonta seikkaa tai ylivoimaista estettä, soveltamisella voidaan välttää lainkäytön piiriin kuuluvien syrjintä tai mielivaltainen kohtelu, koska ketään ei saada suosia silloin, kun hän vetoaa ennalta-arvaamattomien seikkojen tai ylivoimaisen esteen ilmenemiseen ja näyttää sen toteen.
- 60 Tästä seuraa, että neljäs valitusperuste on perusteeton.
- 61 Koska mitään valitusperusteista ei ole hyväksytty, valitus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

- 62 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan, jota saman työjärjestyksen 184 artiklan 1 kohdan nojalla sovelletaan valituksen käsittelyyn, asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.
- 63 Koska komissio on vaatinut RF:n velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska tämä on hävinnyt asian, RF on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Uusien todisteiden hyväksymistä koskeva pyyntö hylätään.**
- 2) Valitus hylätään.**
- 3) RF vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se veloitetaan korvaamaan Euroopan komission oikeudenkäyntikulut.**

Allekirjoitukset